

ТЕХНОЛОГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ТА РІШЕННЯ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРУ ДИТИНИ

БЕЗПЕКА ДІТЕЙ У ВІРТУАЛЬНОМУ СВІТІ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

Ольга ЛУНГОЛ, Олександр РОЗУМЕНКО

Питання безпечності у віртуальному світі є актуальною проблемою сьогодення. Майже кожен третій користувач Інтернету є дитиною [1]. Діти виходять в Інтернет у все молодшому віці за допомогою різноманітних гаджетів. Молоде покоління проводить все більше часу в цифровому світі, переглядаючи соціальні мережі, граючи в онлайн-ігри, користуючись мобільними додатками, дивлячись відео тощо. Особливо актуальна проблема в тому, що дуже часто перебування дітей у віртуальному просторі відбувається без нагляду дорослих. Молоде покоління може зіткнутися зі шкідливим вмістом і поведінкою у мережі Інтернет, такими як кібербулінг, кіберзалякування, сексуальні домагання, порнографія, самоушкодження, шантаж, маніпуляція тощо. Зважаючи на те, що віртуальний простір розширюється, в ньому з'являється все більше користувачів і зловмисників, тому необхідні ефективні дії щодо запобігання небезпек віртуального світу для дітей.

Віртуальний простір не має фізичних меж. Тому важливим є вивчення міжнародного досвіду щодо забезпечення безпеки дітей в мережі Інтернет. Так, важливим кроком на міжнародній арені є розробка European strategy for a better Internet for kids (VIK+) [2] – Стратегії кращого Інтернету для дітей (VIK+), яка ухвалена 11.05.2022 року і має на меті забезпечення захисту, поваги та розширення можливостей дітей в Інтернеті в новому Цифровому десятилітті відповідно до Європейських цифрових принципів [2]. VIK+ має на меті реалізацію трьох основних принципів: безпечний цифровий досвід, щоб захистити дітей від шкідливого та незаконного онлайн-контенту, поведінки, контактів і ризиків молодих користувачів, а також покращення їх онлайн добробуту через безпечне цифрове середовище, яке відповідає віку та створене таким чином, щоб поважати інтереси дітей; розширення цифрових можливостей, щоб усі діти, навіть ті, хто перебуває у вразливих ситуаціях, набули необхідних навичок і вмінь, щоб робити правильний вибір і безпечно та відповідально перебувати в онлайн-середовищі; активну участь, повагу та взаємоповагу, надання дітям права голосу в цифровому середовищі, проведення спільних заходів дітей та дорослих для сприяння інноваційному та творчому безпечному цифровому досвіду [2].

На важливості забезпечення якісного контенту в Інтернеті для дітей наголошують у UK Safer Internet Centre (UKSIC) [3] – Британському центрі безпечного Інтернету (заснований у 2011 році), який надає підтримку та послуги дітям і молоді, дорослим, які стають жертвами небезпек в Інтернеті та допомагає професіоналам, які працюють з дітьми задля створення безпечного простору у віртуальному світі. UKSIC утворений трьома благодійними організаціями:

Childnet, Internet Watch Foundation і SWGfL. Основна задача організації – виявлення загроз в мережі Інтернет, розробка допоміжних ресурсів, проведення навчань задля убезпечення дітей, молоді та дорослих у цифровому світі. UKSIC володіє передовим досвідом щодо формування безпечного віртуального простору не лише у Великобританії, а й в усьому світі.

На міжнародному рівні активно працює Family Online Safety Institute (FOSI) [4] – міжнародна некомерційна організація. Вона займається проблемою створення безпечного онлайн-світу для дітей. FOSI об'єднує лідерів промисловості, уряду та некомерційних секторів для співпраці, інноваційних рішень і формування політики у сфері онлайн-безпеки. За допомогою досліджень, ресурсів, подій і спеціальних проєктів FOSI сприяє розвитку культури відповідальності в Інтернеті та розвиває поняття цифрового громадянства для всіх користувачів мережі Інтернет. FOSI бере активну участь в аналізі законопроектів та надає свої рекомендації. Наприклад, у США розглядається до прийняття Закон про безпеку дітей в Інтернеті (Kids Online Safety Act – KOSA) [5], який може стати першим законом про безпеку дітей в Інтернеті на федеральному рівні США. Необхідність розширення прав дітей з фізичного світу у цифровий, співпраця урядів щодо питання безпечного Інтернету, в тому числі для дітей, активно обговорювалися на Європейському форумі 2022 року, який проходив за ініціативи FOSI, Google, TikTok і Yoti. В першу чергу питання онлайн-безпеки стосувалися США, Великобританії та Європи.

Цифрове середовище відкриває для молодого покоління значні можливості в плані освіти, творчості, соціальної взаємодії, самореалізації та перспектив розвитку. Але це середовище також створює серйозні кібербезпеки. Ці ризики стали особливо гострими на початку 20-х років на тлі кризи коронавірусної інфекції COVID-19 та посилювалися в нашій країні внаслідок відкритого воєнного нападу росії на Україну 24 лютого 2022 року. Ці фактори сприяли збільшенню часу перебування дітей перед екранами гаджетів. Тому, захист дітей від онлайн-ризиків поряд з використанням можливостей і переваг цифрового світу є актуальною проблемою сьогодення, яка потребує ретельного і комплексного дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Creating a better Internet for kids. *Shaping Europe's digital future* : website. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/better-internet-kids> (Last accessed: 20.01.2023).
2. European strategy for a better internet for kids (BIK+). *Shaping Europe's digital future. European commission* : website. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/strategy-better-internet-kids> (Last accessed: 22.01.2023).
3. Parenting in a digital age: What are the benefits for my child of using technology? *UK Safer Internet Centre*: website. URL: <https://saferinternet.org.uk/guide-and-resource/parenting-in-a-digital-age-what-are-the-benefits-for-my-child-of-using-technology> (Last accessed: 21.01.2023).
4. *Family Online Safety Institute* : website. URL: <https://www.fosi.org/about-fosi>.
5. S.3663 Kids Online Safety Act. *Congress.gov* : website. URL: <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/senate-bill/3663/text> (Last accessed: 22.01.2023).